

ΑΠΟ ΤΑ ΧΡΟΝΙΑ ΤΗΣ ΣΚΛΑΒΙΑΣ

ΚΑΤΣΑΝΤΩΝΗΣ, Ο ΣΤΑΥΡΑΕΤΟΣ ΤΗΣ ΗΠΕΙΡΟΥ

(Κατ' ἀφήγησιν τοῦ συντρέφου τοῦ ἡρώικου κλέφτη, Φραγκίστα)

(Συνέχεια ἐκ τοῦ προηγουμένου)

ΔΟΜΟΝΑΧΟΣ πιά ὁ Χασιώτης ἐρριξε μιὰ ἀτέλειμένη, γρήγορη ματιά γύρω του. Εἶδε τὰ χορμιά τῶν συντρόφων του μπαρτοσισμένα κι' αἱματοκυλισμένα κι' ὅσους τὰ μάτια του συναντήθηκαν σ' ἓνα γογγυ ἀνάβλημο, μὲ τὰ μάτια τοῦ ἀερόφου του.

Ὁ Κατσαντώνης δὲν μιλοῦσε πιά. Δὲν εἶχε χορτάει. Τὸ ξαφνικὸ αὐτὸ ἀναστήματα τὸν εἶχε ἀποστασίσει. Ὡστόσο τὸ βλέμμα του μίλησε, γιὰ μιὰ ἀκόμα φορὰ. Μίλησε καὶ εἶπε τὰ ἴδια λόγια πού φώ-

ναζε λίγο πρὶν τὸ στόμα :

— «Σκοτώσε με, ἀδερφέ μου Χασιώτη» !...

Ὁ Χασιώτης δαγκώθηκε. Γιατί τὰ μὴν εἶχε ἐκατὸ χέρια αὐτὴ τὴ στιγμή, καὶ σὲ κάθε χέρι κι' ἀπὸ ἓνα τοῦφεκι ! Ὡστόσο δὲν ἀπόλαυσε, δὲν κούτεψε, δὲν ἐρριξε τ' ἀρμιά του. Ἐνῶς αὐτὸς μπρὸς σὲ τόσο μπουλούκι ἐχθρῶν, ἐχθρῶν λυσσαμένων, ἐξακολούθησε νὰ πολεμῇ. Πολεμοῦσε μὲ πείσμα, τρελλός, ἀφανισμένος ἀπ' τὴν ἀτέλεισά του, ἄγριος, τρομερός.

Θ' ἄφηνε αὐτὸς νὰ τοῦ πάρουν οἱ παλιοσαρβάντες τὸν ἀδερμὸ του, τὸν κατεπάνω του, μὲν' ἀπὸ τὰ χέρια του ! Χίλιες φορές ὅχι !

Μὰ τέτοιο ἦταν τὸ θέλημα τοῦ Θεοῦ. Κι' ἄφρανα ἓνα βόλι γρήγορο τὸ Χασιώτη στὸ μηρό. Λάγισε τότε ὁ τρομερὸς κλέφτης, γονάτισε...

Σὰν σίφουνας, ἔπεσαν ἀπάνω του οἱ Ἀρβανίτες, σκορπίζοντας ἄγρια, θυμαίνευτα. Ἐκατοντάδες χέρια ἀπλώθηκαν καὶ τὸν σήκωσαν ἀνέωρο.

Τὸ ἴδιο ἔγινε καὶ μὲ τὸν Κατσαντώνη. Τὸν ἄρρωστο τώρα Κατσαντώνη, πού τρέμανε καὶ τ' ὄνομά του ἀκόμα οἱ κατῆδες.

Εἰκοσι πτώματα Ἀρβανιτῶν ἦσαν πεσμένα ἐδῶ κι' ἐκεῖ. Ἄλλοι τόσοι καὶ περισσότεροι ἦσαν οἱ λαβωμένοι...

Μὰ τί μ' αὐτὸ !

Ὁ Ἅγιος Μουχουρτάρης πήγαινε νὰ πετάξῃ ἀπὸ τὴ γὰρά του. Τὸ κατόρθωμά του ἦταν μεγάλο.

Μέσα στὸ πανηγύρι αὐτὸ τοῦ ἀσεκεῖν τοῦ Μουχουρτάρη τὰ δύο ἀδέρφια σφίγγανε τὰ δόντια τους γιὰ νὰ συγκρατήσουν τὴ λύσσα καὶ τὸν πόνο τους.

Ἀρρωστος ὁ Κατσαντώνης πού τὸν ἔτρεψε ὅλη ἡ Ἀρβανιτιά !...

Λαβωμένος ὁ Χασιώτης, τὸ δεξιὸ χέρι τοῦ ἀδερφοῦ τοῦ !...

Αἰχμάλωτοι τῶν Ἀρβανιτῶν, πού τρέμανε ὡς τὰ χεῖς ἀκόμα καὶ τὸν ἴσκιό τους, π' ἀκούσανε τ' ὄνομά τους καὶ τοὺς ἔπαινε σύγκρο !...

Μεθυμένος ἀπ' τὸ κατόρθωμά του ὁ Ἅγιος Μουχουρτάρης διέταξε τοὺς πολεμιστὰς του νὰ ρίξουν μιὰ μπαταρία στὸν ἄερα, γιὰ νὰ διαλυθῇ ἔτσι παντοῦ, γιὰ ν' ἀχολογήσουν τὰ βουνὰ τὸ θυμαίνβ του.

Οἱ Ἀρβανίτες τὸν ὑπάκουσαν πρόθυμα. Τετρακόσια περίπου χαριόφιλα καὶ χουμπούρες βροντήσανε μαζί κι' ἔκαναν τὶς γῆρες πλαγιὲς ν' ἀντιβούσουν.

Τὴν ὁμορφονιά αὐτὴ τὴν ἀκούσανε οἱ σύντροφοι τοῦ Κατσαντώνη, πού βρισκότουσαν τρεῖς ὄρες μακριά, στὴ θεοὶ Κροῖτια, μὲ τὸν Λεπενιώτη. Ἀγρία καὶ λυπητερὴ πέρασε ἡ βοή τῆς μπαταρίας πάνω ἀπ' τὰ κεφάλια τους. Κερφάσανε ὅλοι τους καὶ στάθηκαν βουβοὶ κι' ἀκίνητοι, σὰν μαρμαρωμένοι...

Ἡ μπαταρία ἀκούστηκε ἀπ' τὸ μέρος πού βρισκόταν ἡ σπηλιὰ τοῦ Κατσαντώνη, ἀπ' τὸ μέρος πού βρισκόταν κρυμμένος ὁ ἄρρωστος κατεπάνω τους. Κάποια μεγάλη συμφορὰ θάχε συμβῇ. Ἔφρανε καλά οἱ κλέφτες τοῦ καιροῦ ἐκείνου τὶς συνήθειες τῶν Ἀρβανιτῶν. Κατάλαβαν πὺς ὁ Ἅγιος Μουχουρτάρης θάχε κάνει κά-

Ντοῦκερ. Ἐπρεπε λοιπὸν νὰ πληρώσῃ μὲ τὴ ζωὴ του τὸ σφάλμα του. Καὶ πράγματι, ὁ Φάλγικερ χωρὶς λόγια κι' ἱστορίες πῆγε στὸ μαγαζὶ τοῦ καὶ τὸν σκότωσε.

Ἡ δίκη του ἦταν σύνταξη. Οἱ δικασταὶ δὲν παρεδέχθηκαν κανένα ἐλαφρυντικὸ καὶ τὸν ἔστειλαν γιὰ εἴκοσι χρόνια στὰ κάτεργα. Ὅσο γιὰ τὴν Μέντυ καὶ τὴ μικρὴ Μάρτζορου αὐτὲς τὶς πῆρε στὸ σπίτι τοῦ ὁ γέρω Φάλγικερ μετανοημένος πού εἶχε βελεῖς τέτοια ἀδιαφορία στὴ δυστυχία τοῦ παιδιοῦ του.

Αὐτὴ εἶνε ἡ ἱστορία τοῦ Τζιμ Φάλγικερ. Τώρα, σὲς μπορεῖτε νὰ κρίνετε ἂν εἶχαν δίκην νὰ τὸν καταδικάσουν τόσο αὐστηρὰ ὡς δικασταὶ του.

ΤΣΑΡΛΥ ΓΚΡΑΙΝ

ποιο κατόρθωμά γιὰ νὰ διατάξῃ τ' ἀσκήσει τὸν νὰ ριξῇ μιὰ ὁμορφονιά, ἔτσι ξαφνικά !...

Πιάσανε λοιπὸν τὸν Κατσαντώνη :

Τὸν σκοτώσανε μέσα στὴ σπηλιὰ του ! Τὸν εἶχαν πλοκάρεϊ καὶ θὰ τὸν σέβανε δεμένο πιθαγκώνα στὰ Γιάννινα !

Ἡ θεοὶ π' ἀκούστηκε ἡ μπαταρία αὐτὸ ἐφῆμαινε.

Τὰ παλληκάρια τοῦ Κατσαντώνη κυττάζανε κατὰματα. Ἦταν ἀγνή ἡ ὄψη τους. Τὰ μάτια τους φλογισμένα. Τὰ χέρια τους πασπάτευαν νευρικά κι' ἀνυπόμονα τ' ἀρμιά τους.

Μὰ ἡ σαστιμάρα αὐτὴ δὲν κράτησε πολὺ. Ἦρθε καὶ πέρασε σὺν κακῷ, μαῦρο σύννεφο ἄγριας μύρας...

Ὁ Λεπενιώτης πρῶτος τινάχτηκε ἀπάνω, ἄγριος, ὀρηκτικός, ἀνερκράτητος.

— Ἀπάνω, ὀρέ !...

Οἱ Κατσαντωνοὶ πέταξαν τὶς κάπτες τους καὶ βρόδηναν στὸ πόδι.

— Ἀρόμο, ὀρέ γρήγορα γιὰ τὴ σπηλιὰ ! Μεγάλῃ συμφορὰ μὰς βρῆκε ! Πιάσαν τὸν κατεπάνω μας !... Τὸν βρῆκαν ἄρρωστο, οἱ ἀπὸστοι καὶ τὸν τσακώσανε !... Θ' ἀρήσουμε, ὀρέ σὲς, τὸν Κατσαντώνη στὰ χέρια τῶν Ἀρβανιτῶν !

— Καλύτερα νὰ πεθάνουμε ὅλοι μας, παρά νὰ γίνῃ τέτοιο πράγμα !

— Ζωντανὸ ἢ πεθαμμένο πρέπει νὰ τὸν ἐλευτερώσουμε !...

— Νὰ τὸν ἐλευτερώσουμε ἢ νὰ χαθούμε ὅλοι μας !...

— Ἐμπρός !... Φτερά στὰ πόδια σας καὶ στὴν καρδιά ἀτάλ !...

Χύθηκαν ὅλοι τους σὰν σίφουνας, σὰν ποταμὶ πρὸς φρούσκον ἀπὸ δυνατὲς πτόρες κι' ἄγριες κατεβασίες, κατὰ τὸ μέρος τῆς σπηλιᾶς. Τριῶν ὁρῶν δρόμος τοὺς χώριξε. Μὰ τοὺς λογάρισε πιά τὸ δρόμο :

Ἐτρεξαν, πετοῦσαν, πηδοῦσαν σὰν ξαρκάδια, μὲ τὰ γυατάνια γυνὰ στὰ χέρια, μὲ τὴν ἀπόφασι στὴν καρδιά νὰ γλυτώσουν τὸν κατεπάνω τους ἢ νὰ πεθάνουν !...

Μὰ ἦταν πονηρὸς ἄνθρωπος ὁ Ἅγιος Μουχουρτάρης. Ἔφρανε καλὰ ὅτι οἱ Κατσαντωνοὶ θα βρισκόταν ἀπὸν κοντά, δὲν χαμομένησε καθόλου μετὰ τὴν αἰχμαλωσία τοῦ Κατσαντώνη καὶ τοῦ Χασιώτη. Πῆρε λοιπὸν τοὺς δύο αἰχμαλώτους του καὶ τράβηξε γρήγορα-γρήγορα, ὅχι γιὰ τὰ Γιάννινα ἀλλὰ γιὰ τὸ Καρπενήσι.

Ἡ πονηρία του κι' ἡ βιασίην του αὐτὴ τὸν γλύτωσε ἀπ' τὴν ἐπιθεσί τῶν Κατσαντωνοῦν καὶ, τὸ χειρότερο, ἔγινε ἀφορμὴ ν' ἀποτιγῇ τὸ σχέδιό τῶν Κατσαντωνοῦν.

Μόλις τὰ παλληκάρια τοῦ Λεπενιώτη φτάσανε στὴ σπηλιὰ, γεμάτα ἰδρώτα καὶ κοινά, δὲν βρῆκαν κανέναν ἐκεῖ. Ἐρημὴ ἡ σπηλιὰ !... Καὶ γάρ τὰ πτώματα τῶν σκοτωμένων Ἀρβανιτῶν καὶ τῶν νέντε παλληκαριῶν τοῦ Κατσαντώνη...

Ράγισε ἡ καρδιά τῶν Κατσαντωνοῦν. Ἡ λύπη τους δὲν εἶχε βασιταγῇ. Βούρκασαν τὰ μάτια τοῦ Λεπενιώτη. Πολλοὶ κλαίγανε, σὰν μικρὰ παιδιὰ !...

Μὰ δὲν ἦταν καιρὸς γιὰ κλάματα καὶ μοιρολόγια. Ἡ γυναῖς κλαῖνε. Τὰ παλληκάρια τὰ καλὰ πολεμάν, ἐκδιώκονται, πεθαίνουν μὲ τὸ σπαθὶ στὸ χέρι.

Ἀπὸ κάποιον τσιπάνο ἔμαθε ὁ Λεπενιώτης πὺς ὁ Μουχουρτάρης εἶχε δώσει τοὺς αἰχμαλώτους του καὶ τραβῆσε, τρέχοντας σχεδόν, γιὰ τὸ Καρπενήσι.

Δὲν ἔπρεπε λοιπὸν νὰ χάνουν καιρὸ. Καὶ χωρὶς νὰ ξαναδοῦν πῆραν τὸ δρόμο τοῦ Καρπενησιοῦ. Τρέχαν, χωρὶς νὰ σταθοῦν στιγμή νὰ ξαναδοῦν, καὶ ὁ Μουχουρτάρης εἶχε τραβῆσει πολὺ μπροστὰ κι' ἀκόμα ἔτρεχε κι' αὐτὸς γιὰ νὰ μῆτι στὴν πόλιν καὶ ν' ἀπογῇ τοὺς Κατσαντωνοῦν.

Καὶ τοὺς ἔφραγε. Τὴ στιγμή ποῦτανε μὲ τ' ἀσκήσει τοῦ καὶ τοὺς δύο αἰχμαλώτους στὴν πόλιν, φάνηκαν ἀντίκρυ κι' οἱ Κατσαντωνοὶ. Μὰ ἦταν ἀργά πιά. Δὲν μπορούσε νὰ γίνῃ τίποτα. Μέσα στὸ Καρπενήσι ἔτρεχε ἄρκετὸς σταγὼς καὶ θάταν τρέλλα νὰ μπουδὴ στὴν ἀλὴ οἱ 60-70 σύντροφοι τοῦ Λεπενιώτη. Θὰ χανόντουσαν ἀπὺα χωρὶς νὰ πετύχουν τίποτα. Γέφριαν λοιπὸν πίσω στὰ βουνὰ τους λυπημένοι, μὲ τὴν καρδιά βαρεία !...

Ὅλο τὸ Καρπενήσι εἶχε σηκωθῇ στὸ πόδι τὴ μέρα αὐτὴ. Ὅλοι θέλανε νὰ δοῦν τὸν τρομερὸ κλέφτη καὶ τὸν ἀδερφοῦ του. Μὰ ὁ Κατσαντώνης ἦταν πιά ἀφανισμὸς τοῦ ἐαυτοῦ του. Τὸν εἶχε τοιαύτη ἡ συμφορὰ τῆς αἰχμαλωσίας του καὶ τὸ μαρτύριό τῆς ξαντλητικῆς πορείας ὡς τὸ Καρπενήσι.

(Ἀκολουθεῖ)